ԵՐԿՈՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Բ. ՍԷՐԻ, ԹԻՒ 700 – 228 DOUZIEME ANNEE ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 31 ՅՈՒԼԻՍ 1912

ՀԱՍՑԷ

ԱՐՇԱԼՈՅՍին վերաբերեալ նամակ, դրամ եւայլն պէտք է ուղղել հետեւեալ հասցէին.

ADMINISTRATION
du Journal Arménien
"ARCHALOUYCE"
SHAHEN HADJETIAN
B. P. 1221 LE CAIRE
TÉLÉPHONE Nº 22-02

Ծանուցումները մասնաւոր պայմաններով կ'ընդունուին.

Ձեռագիրները ետ չեն տրուիր.

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԵՐԸ

ԱՐՇԱԼՈՅՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ
Տարեկան 40 Եգ. ղրշ.
Վեցամսեայ 20 ,

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
Տարեկան 12 ½ Ֆր.

Ապառիկ բաժանորդագրութիւն չ'ընդունուիր.

ԱՐՇԱԼՈՅՍ տպարանը՝ ի Պապ էլ Խալք, Կառավարչատան մօտ, բաց է առաւօտեան ժամը 7 էն 12, իսկ կէսօրէն յետոյ ժամը 2 էն 7 ը.

ԹԻՒ 42 — Արտօնեալ Եգիպտական Կառավարութենէն, Համար 28 Հրամանագրով. — ԹԻՒ 42

ՈՐՈՇՄՈՒՆՔ

Բ.

ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՊԷՏՔԸ

1.

Ապրուած կեանքի մէջ կան պարագաներ, ուր պէտք բառը հոմանիշ է անհրաժեշտ բառին, և համարժէք՝ «ըլլալ կամ չըլլալ» հոգեբանական հարցին. Ուստի, գրութեանս վերնագրով կ'ուզեմ ըսել թէ՝ բնական և բարոյական աշխարհներու մէջ համերաշխութիւնը անհրաժեշտութիւն մ'է, որով աշխարհավար Գերագոյն Զօրութիւնը կը հաւասարեցնէ առերևոյթ ամէն անհաւասարութիւնը. Այլապէս խօսելով, Համերաշխութիւնը՝ հաւասարութիւն է անհաւասարութեան մէջ. Բառը մեզ կը խըրտչեցնէ, բայց կեանքը մեզ կը ընտանեցնէ հպատակիլ բառին պահանջմանց. Կեանքը՝ կ'ըսեմ, թէպէտ գերեզմանն ալ մեզ չադատապրեր այդ հպատակութենէն. Միթէ գիտութիւնը չ'հաստատե՞ր որ՝ բնութեան մէջ ոչինչ կը կորսուի, այլ կը կերպափոխուի. Արդ, կերպափոխուիլը չ'նշանակեր ապրելէ դադրիլ – ինչ որ արդէն անկարելի է, այսօրուան ապրողը՝ ապրած ըլլալով ի սկզբանէ անտի, և յաւիտեանս ապրելու դատապարտուած գտնըւելով – և ինչ որ կ'ապրի, կը գործէ հարկադրապէս. Արդարև, կեանքը գիտողի համար, անըմբռնելի պիտի ըլլար այնպէս, ինչպէս Նիւթապաշտութիւնը կը ներկայացնէ զայն – Ոչնչութիւն. Բայց ինչպէս մեր Եզնիկը կը գրէր տասներեք դար առաջ իր «Եղծ Աղանդոց»ին մէջ, և ինչպէս Բասթէօրներէն ետքը Ժան Ֆինօ գրեց քանի մը տարի առաջ իր «Երկայնակեցութեան փիլիսոփայութիւնը» ստուար հատորին մէջ՝ «ոչինչը ոչինչ կ'ար տադրէ». Մինչդեռ բնութիւնը մեզի կը ցուցնէ որ՝ ինչպէս կեանքը մայրն է մահուան, նոյնպէս մահը մայրն է կեանքի, երբեմն յաջորդ գէշեր և ցերեկի համանըման. . . . Նոյնքան ալ երեւոյթները, ուրեմն, կ'ապրին և պարապ չեն կենար. կը գործեն իրենց տրուած կարողութեան չափով, և քանի որ կը գործեն, կը գտնուին՝ թէպէտ անգիտակցաբար՝ Համերաշխութեան օրէնքին ներքև. Եւ ոչ միայն մեր մեռելները, այլ նաև անասնութիւնը, բուսականութիւնը, հանքային աշխարհը իրենց կենդանիներով և մեռելներով մեզի կը մասնակցին և կ'օժանդակեն համերաշխութեան օրէնքին գործադրման.

Գիտակցութիւն, այս է միայն որ կը զանազանէ մեր չիրմափակ, այսինքն՝ տարբրային և չիրմազատ, այսինքն՝ տարբրախառն կեանքերը. Հարկ է նաև ըսել որ «անգիտակ» բառը չենք կրնար վստահաբար գործածել տապանական, ինչպէս նաև ստորամարդ էակներու համերաշխութեան առթիւ. Բայց այս բաղմակնճիռ հարցին տեղը հոս չէ, ուստի մեր ըսելիքին դառնանք.

Ըսինք որ Համերաշխութեամբ առերևոյթ անհարթութիւնները կը տափակնան և իրական հաւասարութեան կը վերածուին. Այնպէս որ ամենապատուաւոր և մարդավայել պահանջով մեծը կը փոքրնայ և փոքրը կը մեծնայ. Այս կէտը պարզելէն ետքը, թերևս համերաշխութեան կենսաւէտ օգուտներուն պիտի անցնինք ուրիշ օր մը.

Համերաշխութիւնը, ինչպէս յայտնի է Իւտօզիստրիին է մարդկային լեզուաւ, որուն գերադրականն է՝ Անձնուիրութիւն. Բայց Բնութեան լեզուով այնքան բարձր է անոր նշանակութիւնը, որ բացատրելու բառ չեմ գտներ. Կարծես նա է գոյութեան հիմնաքարը, և բնութիւնը, չ'ըսելու համար Ստեղծագործ Զօրութիւնը, դոզդես մեր ձեռքէն բռնած կ'առաջնորդէ դէպ այն լուսափողփող կատարները, նախապէս մեզ ամեն տեսակ բովերէն անցընելով, իբր թէ մեզ վարժեցնել ուզէր անձնազոհութեան – ստուածացումի– ակնախտիղ գեղեցկութեան. . . .

Նաև ըսինք որ, ուզենք չուզենք, կեանքը մեզ կը հարկադրէ համերաշխութեան. Արդարև, մարդկային իրադարձութիւնները այնպէս մը կարգադրուած են որ կամայ ակամայ միշտ կ'օգնենք իրարու. Եւ այս տար եւ առի, անյապաղելի օրէնքով. Ես կը կարծեմ որ՝ պարզ, ընթացիկ կեանքի ամենօրեայ օրինակները աւելի յըստակօրէն կը լուսաբանեն դժուարիմաց կարծուած հարցերը, քան պերճաբան հռետորութիւններ, որոնց անկարողութիւնս խոստովանելէ չեմ քաշուիր. Ուստի, հոս յառաջ կը բերեմ չունկայիկ բացատրութիւն մը, հետևելով սոկրատեան դրութեան.

Ի՞նչ է վարպետի և աշկերտի հանդամանքը իրարու հանդէպ. Վարպետը պէտք ունի աշկերտի մը, որ՝ իր կարգին՝ պէտք ունի վարպետի մը. Այս երկու անձեր իրարու կարօտ են, և չ'պիտի կըրնան ապրիլ առանց փոխադարձ օժանդակութեան, զոր կը գտնեն իրարու քով. Արդ՝ վարպետը, որ դասակարգօրէն կը գերազանցէ աշկերտը, անոր հաւասարեցաւ իր կարօտութիւնով, այսինքն՝ ապրըւած կեանքի պահանջներուն լրացումը անոր միջոցաւ գոհացնելով, և աշկերտն ալ՝ միևնոյն օրէնքին զօրութեամբ և իր օգտակարութեամբ՝ իր վարպետին հաւասար բարձրացաւ.

Այս օրինակին ընդլայնումին չափ չկայ. Նա կրնայ բարձրանալ մինչև կայսերական գահը, և կրնայ ցածնալ մինչև անտուն անտեղ մուրացիկի կծկտած անկիւնը. Բայց արդիւնքը միևնոյն է. – առերևոյթ անհաւասարութիւն իրական հաւասարութեան քով, շնորհիւ իրերօգնութեան, ծնունդ՝ անտեղիտալի իրերակարօտութեան.

Սակայն, բնապէս պարտադըրեալ այս համերաշխութիւնը, որուն մէջ տուզուած ենք, և առանց որոյ անկարելի է քայլ մ'առնել, ա՛լ այնքան սովորական դարձած է որ անգիտակցաբար և գրեթէ մեքենաբար կը գործադրենք, իբրև մի որ և է բնական պէտոյք, և զայն գործադրողներու պահուն միայն կ'զգանք երկուստեք, ինչպէս մարմնոյն բնական շարժումները այն ատեն միայն կ'զգանք, երբ խանգարում մը պատահի անոնց գործելակերպին մէջ.

Հոս կրնանք արձանագրել նաև իրերօգնութեան մի ուրիշ եղանակը, որ դարձեալ միևնոյն գծին վրայ կը դնէ ունեւորն ու չունեւորը. Այն է բարենպատակ հաստատութիւններու, բարեգործական աբարքներու մեծին և փոքրին մասնակցութիւնը. Հոս աղքատին լուման բաղդատաբար կը հաւասարի մեծատան ոսկիներուն, զանոնք գերազանցելով իսկ երբեմն. Թո՛ղ չ'առարկուի թէ պալատ չ'շինուիր առանց ամրապինդ հիմնարկութեան. Առանց անկարևոր սեպուած խիճի և աւազի ալ պալատ չ'կառուցուիր, բայց առանց խոշոր քարերու և միմիայն կրով և հողով մարդ կրնայ հիւղակ մը կանգնել և մէջը պատըսպարուիլ. Մի որ և է ժամանակ եղած հանգանակութիւններէն հանեցէք լումաները, չնչին գումարները, այն ատեն պիտի տեսնէք գիրուկ գումարներուն վախտութիւնը. Առանց մին նպաստաւորելու ի հեճուկս միւսոյն, հոս կը խօսիմ միշտ մի անհատը պահելով իր կարողութեան սահմանին մէջ, բնական կայան մեր ակնարկած իրերահաւասարութեան. Աւելորդ է ըսել թէ, երբ անհատ մը այդ սահմանն անցնի, պիտի գտնուի անձնուիրութեան դծին վրայ, զոր մեր ներկայ գրութենէն դուրս ձգած ենք.

«Ես դրամ ունիմ, անկախ եմ». «Ես բան մը չունիմ, անկախ եմ». Խօսքերը գրաբանութիւններ են. Չկայ անհատ մը, որ ուրիշի մը այս կամ այն կերպով ձեռնտուութեան կարօտ չ'ըլլայ. Հարուստներուն կարծեցեալ անկախութեան աստիճանաչափը, իրենց մէջ ամսական առնողներուն թիւն է. Գալով աղքատներուն, պատմութիւնը Դիոգինէս մը միայն կը յիշէ, բայց այն ալ առնուազն տակառատիրոջ մը պէտք ունէր և Մեծն Աղէքսանդրէն կը խնդրէր չ'խափանել իր արևը.

Սոյն տողերուն մէջ ներկայացուած համերաշխութիւնը ընդհանրապէս բնազդական, անասնական, սովորականային համերաշխութիւնն է, որուն հետ չարժեր շատ զբաղիլ. Ուստի այս տեսակ համերաշխութեան վրայ ա՛լ չդառնալու համար կը դնեմ հետևեալ վարկածը. Միջէքական աշխարհի մէջ գերադասութիւն և ստորադասութիւն իրենց մէջը կը կրեն հաւասարութեան նախասերմը, ուրիշ խօսքով, ամեն հրամայողը ինքզինքը կը հաւասարեցնէ հրամայուած անձին, և հրամայուած անձը, իրմէ խնդրուածը կատարելով, կը հաւասարի հրամայող անձին. Սոփեստութիւն պիտի մկրտուի թերևս իմ այս առաջադրութիւնս՝ բայց հոգս չ'է. Ալեկոծեալ ծովը չ'խաղաղեցաւ Տարիուսի կամ Քսերքսեսի խարազանահարուածութեամբ, և չեմ կարծեր որ Բնութիւնը իր հիմնական օրէնքը փոխէ բացագանչութիւններէ վախնալով. Ուստի կը պնդեմ. Ֆիզիքական կեանքի մէջ անհաւասարութիւնը առերևոյթ է, և իրապէս տիրապետողն է՝ Հաւասարութիւն. Միայն սա կայ որ՝ այդ ընդհանուր կանոնն ալ, իբրև ամեն ընդհանուր կանոն, իր բացառութիւններն ունի. Այսպէս, իբրև պատիժ տրուած հրամաններ, ծնողներէ և դաստիարակներէ եղած հրամաններ, մտաւորական և բարոյական հարցերու մէջ ձեռնհաս անձերու նկատողութիւնները են. են. իբրև նիւթականութենէ քիչ կամ շատ զերծ, բնապէս հաւասարեցուցիչ օրէնքին տակ չեն իյնար.

Հիմայ աստիճան մը բարձրանանք և անցնինք գիտակից իրերօգնութեան ամենագեղեցիկ տեսակին. Հոս հորիզոնը կ'ընդլայնի. մթնոլորտը նուազ գարշահոտ է, վասնզի անհատական շահախնդրութիւնները կորսնցնելու կ'սկսին իրենց արիւնոտ հանգամանքը. Այս խաւին վրայ տիրապետող համերաշխութիւնը կամ իրերօգնութիւնը կը բանաձևուի այսպէս. «Ես այս մարդուն պէտք չ'ունիմ, բան մ'ալ չեմ սպասեր իրմէ. բայց նեղն ինկած է. օգնեմ սըւոր. ի՜նչ կ'ըլլայ, ի՜նչ չ'ըլլար».

Աս ի՞նչ կ'ըլլայ, ի՞նչ չ'ըլլարէն շատ բաներ և մեծ բաներ կըրնան ըլլալ. Նախ – թէպէտ առանց համակրութեան, թէպէտ առանց խանդավառութեան, թէպէտ թագուն շահադիտումով – բնական իրերօգնութեան օրէնքը գործադրուած կ'ըլլայ «ա՛ռ և տո՛ւր» ի սաղմնային վիճակին մէջ. և ո՛չ ոք կըրնայ նոյն իսկ ենթադրաբար ըսել թէ՝ ի՜նչ կ'ըլլայ ամենափոքր պարտակատարութեան կամ պարտազանցութեան հետևանքը. Ո՞չ ապաքէն, շատ անգամ մեծ արդիւնքներ պզտիկ պատճառներու արգասիք են. Ցետոյ, օգնուած անհատին կամ ընտանիքին սրտին մէջ կը բողբոջի երախտագիտական ըզգացում մը, որուն յանդակէտը նմանապէս անծանօթ է. Ցետոյ, դարձեալ, օգնողը ուրիշներուն տուած կ'ըլլայ բարի օրինակ մը, որ՝ դժբաղդաբար՝ թէպէտ դժուարաւ պիտի գտնէ հետևող, բայց և այնպէս ամուլ ալ չ'մնար, քանի որ բան մը – ո՛չ խօսք, ո՛չ արարք – չը կորսուիր բնութեան մէջ, Եւ այսպէս, իրերու շըղթայումով, աս ի՞նչ կ'ըլլայ, ի՞նչ չ'ըլլարը խիստ թանկարժէք դէպքերու նախահայրը կրնա՛յ ըլլալ. Միթէ տաճկերէն առածը չ'ը՞սեր. «Էյլիք էյլէ աթ տէնիզէ, պալըգ պիլմէզսէ Խալիգ պիլիր».

Բայց ըսելիք ունիմ տակաւին.

Ս. ՊԱԼԵԱՆ

ԶԳՈՅՇ

Սաւաշիկայ Սեպտ. 30ին պիտի լրանայ «Արշալոյս»ի ներկայ շրջանը.

Մեր յարգելի՝ բայց տակաւին չի վճարող բաժանորդներէն կը խնդրուի որ՝ հաճին փութացնել իրենց տարեվճարը, դիւրացնելու համար ծրագրուած շարք մը նորանոր կարգադրութիւնները, որոնք անհրաժեշտ նկատուած են, նոր և փայլուն շրջան մը սկսելու համար.

ՀՈՒՍԿ ԲԱՆՔ

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՊՕՂՈՍԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ 1912Ի ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒՆ ՈՒՂՂՈՒԱԾ

Սիրելի Սանուհինե՛րս,

Ձեր դպրոցական երանաւէտ կեանքին վերջին գրուագը կը գոցուի այսօր. Այդ կեանքը ձեզի համար սահեցաւ այնքան քաղցր՝ որքան գարնան խնկաւէտ գիշերուան երազ մը, և այնքան արագ՝ որքան ամրան գիշերուան սաւառնները.

Անցեալի գեղեցկանիկ յուշքերը մէկ կողմէն և ապագայ անըստուգութեան մղձաւանջը միւս կողմէն, արդէն, երկու երեք ամիսներէ ի վեր, տեսակ մը լըջախառն տխրութեամբ համակեր էին ձեր դէմքերը, և մեր տեսութենէն չէին վրիպեր ձեր գաղտագողի արցունքները.

Բայց վերջին ժամը հնչած է. պէտք է այլևս ինքնագլուխ թևածէք ձեզի համար նոր ոլորտներու մէջ. պէտք է այլևս մինակ քալէք առապարներու, փշալից ուղիներու, խոչերու և խութերու վրայէն, պէտք է, վերջապէս, այլևս ճակատ ճակատի գտնուիք կեանքի դառն իրականութեանց հետ.

Եւ ի՞նչ է այդ կեանքը, որմէ այդքան կը սոսկաք բնազդօրէն. – Քիչ մը ճշմարտութիւն, առատ քանակութեամբ ստութիւն, քիչ մը սէր, շատ մը ատելութիւն, կաթիլ մը անկեղծութիւն, ծով մը լեցուն կեղծիք, փշուր մը անձնուիրութիւն, հազար ձևի ներքև շահամոլութիւն, երջանկութեան կողքին տառապանք, վեհանձնութեան դէմ՝ ստորաքարշութիւն, վերջապէս տեսակ մը Բաբելոն-աշխա կեանքը, այդ չուտուելիք առ պուրը – պիտի խորհին ոմանք.

Կեանքի մասին յոռատես մը ըլլալով հանդերձ՝ տեսակ մը խիստ բացատրելի մորմոք իմ ալ սիրտս տակնուվրայ կ'ընէ այս պահուս, երբ խորհիմ թէ ձեզ, մեր խնամքին ու գուրգուրանքին տակ ծաղկած շուշաններ, կ'ստիպուինք այսօր ընկերութիւն կոչուած լաբիւրին-

թօսին ու կեանքի տիղմերուն մէջ նետել։

Բայց մի՛ վրդովիք, ո՜վ անուշ հոգիներ, ձեր կեանքին այս կամ այն ուղղութիւնը տալ ձեր ձեռքն է. ձեր ճակատագիրին գարբինը դուք էք։ Ձեզի ջամբուած դաստիարակութեան որոշ նպատակն եղած է ձեր մէջ զարգացնել կամքի ուժը, պարտքին զգացումը և անկախութեան ճաշակը։

Երկու տարիէ ի վեր ջանադիր եղած եմ զինել ձեզ կարգ մը գեղեցիկ սկզբունքներով։ Ձեր աչքերը վերջին անգամ մըն ալ բանալու համար այսօր կ՚ըսեմ ձեզի հրապարակաւ, որ մարդկային ընկերութենէն բան չսպասէք.— և այսուհետեւ ձեզի տալիք ի՜նչ կրնայ ունենալ այդ սնանկը։ Կեանքի մէջ պահանջատիրոջ պէս մի՛ մտնէք, այլ պարտապաններու պէս։ Ձեր [illegible] և ինքնաշխատութեամբ դիզելիք գանձերը տուէք անոր, Մե՜ղք է, ողորմեցէք կեանքին։

Մարդու վրայ յոյս մի՛ դնէք, բարեկամութեան շատ մի՛ հաւատաք։ Հաւատացէք ձեր ուժերուն միայն։

Քու սեպհական ուժիդ յենած բերդ մը եղիր անառիկ.

Օժանդակի պէտք չեն զգար ոչ առիւծներ ոչ Աստուած։

Հաւատացէք ճշմարտութեան և անոր ապահով յաղթանակին, հաւատացէք բարութեան, հաւատացէք գեղեցկութեան, բայց մի՛ հաւատաք երջանկութեան։ Աշխարհ կոչուած անապատին մէջ այդ տեսակ ծաղիկ չի բուսնիր։ Եթէ ձեր խորհուրդներուն, խօսքերուն ու գործքերուն մէջ դնէք ճշմարտութիւն, գեղեցկութիւն ու բարութիւն՝ արդէն ինքնին յառաջ պիտի գայ վիճակ մը, պիտի հրճուեցնէ մինչև իսկ ձեր ոսկորները։ Երջանկութիւնը, բառին գռեհիկ առումով, եսասէր և ծոյլ հոգիներու յատուկ հիւանդութիւն մըն է։ Մեր հեթանոս նախահայրերը մեզմէ աւելի խելացի էին, երբ կը պաշտէին գեղեցկութիւնը, բարութիւնը, քաջութիւնը, բայց երջանկութիւնը՝ երբէք։

Ձեր հոգիներուն ամբողջական թափովը սիրեցէք բնութիւնը, սիրեցէք գեղարուեստը, սիրեցէք աշխատանքը, սիրեցէք ձեր ծնողքները։ Եւ այս չորսին մէջ չէ՞ք տեսներ միթէ ներքին աղերս մը, արարչագործական հանգիտութիւն մը։ Ես այնպէս համոզուած եմ որ մարդիկ այս բաները բաւականաչափ չսիրելնուն համար է որ դժբաղդ եղած են։

Եւ եթէ դեռ ունենաք բաւական կորով ու սէր, այդ ալ կեդրոնացուցէք ձեր պատկանած բազմաչարչար ազգին վէրքերուն վրայ։ Սպեղանի նուիրելով անոր վէրքերուն, անտեսելով անոր չարաչալից մերկութիւնը, և անոր ցայտուն թերութիւնները նկատի չառնելով Հայը սիրել՝ խաչի մահուան հաւասար դիւցազնութիւն մը պէտք է սեպուի։ Եւ ես սրտանց կը մաղթեմ ձեզի այդ դիւցազնութիւնը։

Ձեր պատուական ծնողքները, գաղութիս պատկառելի իշխանութիւնները և Պօղոսեան վարժարանին ժիր և համեստ մշակները այլեւս իրենց բոլոր պարտականութիւնները կատարած են ձեզի հանդէպ. ու հիմա կ՚սպասեն փառաւորուիլ նոր կեանքի մէջ ձեր ցոյց տալիք գեղեցիկ արդիւնքներով։ Մեծագործութիւններ չենք սպասեր ձեզմէ. եթէ յաջողիք ընկերութեան վրայ բեռ չըլլալ, Հայ անունին արատ չբերել և յարաճուն զարգացումով մը օժտել ձեր գեղեցիկ հոգիները, արդէն լիուլի կատարած պիտի ըլլաք ձեր պարտքերը։

Օ՜ն ուրեմն, գացէք խաղաղութեամբ և համարձակութեամբ նոր աշխարհին մէջ։ Եւ ց՚որքան մաքրութիւնն ունենաք ձեր անձերուն զրահ, և ուղղութիւնը՝ վահան, ոչ մէկ բանէ և ոչ մէկ մարդէ մի՛ վախնաք։ Բարութիւնը՝ առողջ դատողութեամբ օժանդակուած՝ մէկ հատիկ միջոցն է կեանքի մէջ յաջողելու։

Ձեր որդեգրած սկզբունքներուն երբէք մի՛ դաւաճանէք։ Հաստատ մէկ սկզբունք աւելի կ՚արժէ քան հազար յեղյեղուկ բարեկամներ։ Սիրոյ և համակրանքի համար մի՛ դարպասէք, տկար հոգիներու յատուկ զբաղում մըն է ատիկա։ Ձեր մէջ մշակեցէք վեհանձնութիւնը մանաւանդ, որովհետեւ ամենէն շատ այդ բանը գործածելու հարկին մէջ պիտի գտնուիք։

Գացէք, ուրեմն, ձեր ուժերուն ներած չափով քաջութեամբ լուսաւորելու, գեղեցկացնելու, ազնուացնելու հայ կեանքը, որ կարօտը կը քաշէ մաքուր, անձնուրաց և խելացի մշակներու։

Յ. Թ. ԳԱՅԱՅԵԱՆ

(Աղեքսանդրիա)

ԿՈՅՐ ՀՕՃԱՆ

(Պաստելին ի տես)

ԳՐԵՑ ՏԻԿԻՆ ԱՐՇԱԿՈՒՀԻ ԹԷՈԴԻԿ

Տիկին Արշակուհի Թէոդիկի սոյն գրութիւնը կ՚արտագրենք, իր «Ամիս մը ի Կիլիկիա» անուն Հրատարակութենէն. Նոյն գրքի պարունակութեան վրայ գաղափար մը կազմել տալու համար մեր ընթերցողներուն. ԽՄԲ.

Արապեանէն լուսանկար մը կ՚ըստանամ այսօր. Ի՜նչ ուրուատեսիլ բան մը կայ թուղթի սա կտորին վրայ. Կը նայիմ անոր, սեւեռաբիր, անյարիր, անվրդով։

Ամպամած երկնքի մը տակ, մութ յատակի մը վրայ ա՛լ աւելի չեշտուած մթութեամբ մարդկային կերպարանք մը կը յառնէ. Ամեն ինչ խաւարի ծրարուած մըն է իր վրայ, յոտից ց՚գլուխ, բացի լայնշի փաթթոցէն որ աղտոտ սպիտակութեամբ մը գալարուած է իր գմբեթարդ ճակտին շուրջ։ Կոճղի պէս կոշտ ոտքերը պարփակուած են տրեխներու մէջ, սրունքները՝ շալվարին ծալքերուն տակ, իսկ իր մէջքը՝ կտաւի մը սեւ փաթթոյթներով գօտեպինդ. Տարագի, կեցուածքի եւ նայուածքի այս անհաւոր ամբողջութեանը մէջ, մարդ չէ թէ հասարակ մուրացիկ մը, կամ սոսկալի յելուզակ մը պիտի կարծէ տեսնել, այլ ժամանակէն սեւցած խոշոր քար մը կոռեյի՝ չեզակի ցցուած. մէկ բառով վիմեղէն մարմնացո՛ւմը մշտակառոյց, մշտամռո՛ւնչ աղօթողի մը.

Ատանայի կամուրջին, դարերու պատկառելի հնութեամբը համբաւաւոր այդ կամուրջին վրայ իր կայքն ըրած է ան, կռնակը տուած հաստաբեստ պատին, գլուխը վեր. Նայուածքը պիշ-պիշ դէպի երկինք, գոգցես զայն չափելու, անոր անհունութեանը մէջ խորասուզուելու անսահման կարօտով մը.

Կամուրջէն քիչ մը հեռու, միջոցին մէջ կը բարձրանայ մինարէ մը. իսկ հոս, սա անծանօթ մարդուն առընթեր ծիծղուն դէմքը կայ չարաճճի տղեկի մը որ պատահաբար անկէց անցնելուն՝ եկած տեղաւորուած է լուսանկարին մէկ անկիւնը.

Ընդ երկա՛ր կը դիտեմ պատկերը. կ՚զգամ թէ աչքերս յամառութիւնն ունին դեռ անոր վրայ գամուած մնալու անոր հոգի՛ին թափանցելու. Արեւելքը յատկանշող միստիքականութեամբ՝ սա մինարէին միամիտ ու խոհուն ցայտքը, վարը՝ մութին հոծութիւնը. Սիհունի ջուրերուն վրայ բարձրացող կամուրջին ամայութիւնը, մանաւանդ ուրուատիպ կերպարանքով այս մարդուն մեկուսացումը դէմքին խաղաղաւէտ ու երկնայէտ վեհութիւնը, բոլոր ասոնք գեղազանցօրէն տպաւորիչ ազդեցութիւն մը թողուցած են վրաս. Ո՛վ այդ երկնապիշ նայուա՛ծքը. . . .

— Գիտէ՞ք ո՛վ է այդ մարդը. կը ձայնէ յանկարծ ծանօթ մը քովէս. ասիկայ այն հռչակաւոր հրէշ Հօճան է որ կոյր, ծեր եւ անկարող ըլլալով խնդրած է, իր համազգիներէն-ջարդի օրերուն- կեավուր մը բերել իրեն իր ձեռքո՛վը մորթելու համար, որպէսզի արժանի ըլլար երկնից արքայութեան։ Փափաքին հասած էր . . .

Վերջին պարբերութեան հետ, ականջներս կ՚սկսին խժալ։ Լուսանկարը ձեռքս, քարացած կը մնամ։ Կը յիշէի, շատ լա՛ւ կը յիշէի՝ ժամանակին՝ Պօլսական թերթերու մէջ կարդացած ըլլալս ողբականն այս վատթար ծերուկին, զգացած կատաղի պժգանքս՝ այս մարդահրէշին համար։ Յափշտակութիւնս ի՜նչ շուտ կը փոխուէր հիասթափութեան եւ ի՜նչ ուժգին կ՚զգայի հիմայ խռովք մը՝ ամբողջ էութիւնս դղրդող։ Ծերունին համակ ուրացո՛ւմն էր բարութեան, ազնուութեան, համակ որջացումը գազանական կիրքերու, համակ նախատի՛նքը պատկառանքի եւ վեհութեան, մինչ ես. աւա՛ղ, այնքան միամիտ էի գտնուեր պահ մ՚առաջ խորհուրդ ու շնորհ նշմարելու իր վրայ, ու Աստուած հայեցողի իր կերպարանքին խաբուելով։

Կեցի՛ր հոդ, ո՛վ եպերելի արարած, չարունակէ՛ նայիլ երկինքներուն եւ Ալլահիդ, գործած արարքիդ սրբութի՛ւնը խօսա՛ կամ ապաշաւիդ սաղմո՛սը քաղէ օրն ի բուն. Երկուքը մէկ են ալ. Օրհնութի՛ւն հայցէ կամ նզո՛վք մուրա՛, տարբերութիւն չըներ, քանի որ խղճմտանքիդ քո՛ւնն ունիս խորդալիք . . . .

Քանի՛ն քաղցր է արդեօք քեզ համար ի յուշ ածել Ապրիլի օրերը. Կայէնի սիրտ եւ Կայէնի ձեռք ամենուրեք. հատ մըն ալ քուկդ ինչո՞ւ չաւելնար անոնց վրայ՝ Աբէլ մը աւելի՝ մահցուցած ըլլալու երանութեամբ։

Քու ցամքած երակներուդ մէջ ինչպէ՛ս շրջան ըրաւ մոլուցքը փողոտումի, լսեցէ՜ն ի՜նչ արիւնանք էր այդ որ քու տկար բազուկներդ արիւնցուցեր էր աստուածահաճոյ այդ գործին համար՝ որ պիտի բանար քեզի քու երազա՛ծ արքայութեանդ ճամբան։ Մըթութեամբ խտացած ակ՚նակապիճներուդ մէջ ի՜նչ կայծ էր այդ որ շողացեր էր յանկարծ, դէպ ի Եդեմ երթդ դիւրացնելու համար։

Կեցի՛ր հոդ, սինլքո՛ր. ու յաւէտ արձանացի՛ր, աչազուրկ գանկդ դարձուցած դէպ ի սա մինարէն, եւ եթէ չես կարող տեսնել լոյս՝ գոնէ անոր բարձունքէն երգուող փառաբանութիւնը սրբազան.

Ալլահ էքպեր . . .

Ակա՛նջ դիր այդ աղաղակին, եւ դողա, դողա՛ ոճիրէդ. Յետոյ յիշէ՛ հրանդիւնները զոհիդ, ոտքերուդ տակ թալթալող եւ հաւու պէս մորթուող կաղկանձիւնները զոհիդ՝ որուն թերեւս ողորմութի՛ւնն ալ ընդունած էիր օրին մէկը, յիշէ՛ այդ ձայները. վայրկեան մը գոնէ խիղճիդ ձայնն առնելու համար խաւարամած էութեանդ խորքէն, դուն՝ ալեւոյթի նախատինք, դուն՝ անէծքի արժան, դուն սեւ ժահրը մարդկութեան . . .

Հի՛մայ կը հանիմ կոր, ո՛րչափ ալ լաւ ես լուսանկարուեր. աղջամուղջը թանձրացեր է ամբողջ մարմնիդ շուրջ կարծես սիրտիդ յախտանական սեւութեան հետ լծորդ գալու համար. Ձեռքդ պատիւան մըն ես բըռներ, նո՛ր նշմարեցի. ամեն օր անցորդներու գթութեանը կ՚ապաւինիս, հոն ձգուած սաանոցներով ու նպարներով ապրուելու, քու մրգուդ գոյութիւնդ քաշկռտելու աշխարհի վրայ. Այդ ամանին պէս՝ քու զոհիդ հոգին պիտի ուզէի որ մինչեւ քու մահդ կախուա՛ծ մնար վիզդ ի վար. ձեռքդ ի վար, իբր զարհուրելի յուշարար՝ հեղենական արարքիդ . . .

Այսուհետեւ, դուն՝ զառամած ոճրագործ, կամուրջին վրայ կուրութեանդ ողբագին վիճակը մարդերու ցուցադրելով անոնց գթութիւնը խնդրելու տեղ՝ հայցէ՛ անդադար Աստուծո՛յ ողորմութիւնը, պարզէ՛ Անոր հոգիիդ ու միտքի՛դ կուրութիւնը, սրտա՛նց զղջա՛, թերեւս թողութիւնը շնորհուի քեզ այն ոճիրիդ համար զոր տգիտաբար, զոր խժաբար գործած էիր յանուն Իր Անուան, յանուն Իր փառքին . . .

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տիար Արգար Պէրպէրեան, Տէր և Տիկին Նազարէթ Մըսըրլեան, Տիար Գէորգ, Դանիէլ և Յովսէփ Մըսըրլեան եղբարք, Այրի Տիկին Աննա Մ. Պէրպէրեան, Տէր և Տիկին Գէորգ Պէրպէրեան, Տիար Լեւոն Պէրպէրեան, Տէր և Տիկին Սեդրակ Օտապաշեան, Այրի Տիկին Նուրիցայ Մ. Մէթէրիսեան և զաւակունք, Տէր և Տիկին Սեդրակ Պօյաճեան (Կեսարիա), Այրի Տիկին Սրբուհի Գ. Թախթապուրնեան (Կեսարիա), իրենց շնորհակալիքը կը յայտնեն ամեն անոնց՝ որոնք կիրակի օրը 28 Յուլիս (Ն. Տ.) Ներկայ գտնուեցան Ծաղկահատ

ՏԻԿԻՆ ԱՍԱՆԷԹ Ա. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ

յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեանց, և ամեն անոնց՝ որոնք նամակաւ, և հեռագրով իրենց ցաւակցութիւնները յայտնել հաճեցան, ողբացեալին տարաժամ մահուանն առթիւ։

ՎՐԻՊԱԿ.- Գրաշարական անուշադրութեան մը հետեւանքով, հանգուցեալ Տիկին Ասանէթ Ա. Պէրպէրեանի տագեր Տիար Լեւոն Պէրպէրեանի անունը նշանակուած չէր «Արշալոյս» Տպարանէն հրատարակուած Մահազդներուն մէջ, որուն համար իր ներողամտութիւնը խնդրելով՝ այս տեղ կուղղենք այդ նըկատելի սխալը։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐՇԱԼՈՅՍ»Ի ԹԻՒ 42

ԳԱՂՏՆԻՔ ՀԱՒԱՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ Մ. Վ. ՏԸՖԷՐԵԱԼ — ԹԱՐԳ. Կ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ի.
ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

« Հա՛յր իմ, եթէ հոս վտանգի բան մը կայ, թողէք որ ես ալ մասնակից ըլլամ, եւ թողէք որ ես ալ տեսնեմ զայն, որովհետեւ կը հաւատամ որ հոս պիտի գտնենք։

— Գոնէ կը յուսամ, պատասխանեց Յոհաննէս տ՚Ավիլա. ես կը վախնայի որ սուտ կ՚ելնէ եւ դուն ալ ինծի պէս խաբուած կ՚ըլլաս. բայց որովհետեւ ամեն բան իմացեր ես, դուն ալ հետ եկուր։

Միանգամայն Յովսէփի դառնալով՝ որ ներսը կ՚սպասէր եւ գլուխը դուրս երկնցուցեր էր տեսնելու համար թէ ի՛նչ պատճառաւ ներս չէր մտներ.

— Առանց Էսթէվանի որդւոյս ներս չպիտի գամ, ըսաւ Առաքեալը։

— Էսթէվա՛ն, մրմռաց Յովսէփ. այո՛ թող գայ, հա՛յր, եւ տեսնէ զայն։ »

Երբոր ներս մտան, Յովսէփ խնամով դուռը գոցեց։

Տօլորէզ եւ Ժուանա վարի սրահը կ՚սպասէին։

Տօլորէզ յառաջուց Յովսէփէն իմացած ըլլալով իր ազատարարին դէմ վազեց. բայց երբ Էսթէվանն ալ տեսաւ, զոր չէր սպասեր, երեսին գոյնը նետեց եւ մարեցաւ ինկաւ։

« Տօլորէ՛զ, ըսաւ Յոհաննէս տ՚Ավիլա օրիորդին քով երթալով. պէտք է զօրաւոր ըլլալ թէ՛ ուրախութեան եւ թէ՛ տրտմութեան մէջ. Այսպիսի դէշ ժամանակները՝ ով որ ամեն հակառակ հովերէ կը ծռի, շուտով կը կոտրի ու կը տապալի։ »

Առաքեալին քաղցր ձայնէն Տօլորէզ ինքզինքին եկաւ, եւ Յովսէփի նայելով՝ աչքովը շնորհակալ եղաւ։

Յովսէփ գլուխն անդին դարձուց, որպէսզի աչքէն ակամայ ցայտած արտասուքին կաթիլը չտեսնուէր։

Հոգւոյ ամենաբուռն զգացման շընորհուած այս առաջին յուզմունքէն ետեւ, Տօլորէզ ամաչեց որ ուրիշ ամեն ժամանակի պէս իր առաջին մտածութիւնը դժբաղդ հօրը վրայ չէր ուղղեր։ ուստի սրտատանջութեամբ Յովսէփի նայելով.

— Հա՛յր Յովսէփ, ըսաւ, հօրս դատաստանը ե՞րբ պիտի տեսնուի։

— Վաղուան հետեւեալ օրը, պատասխանեց Յովսէփ. վասնզի չէր ուզեր խաբել օրիորդը։

— Քաջ գիտէ՞ք, հարցուց Յոհաննէս տ՚Ավիլա. ես կը կարծէի թէ տակաւին քանի մ՚օր կայ։

— Վաղուան միւս օրը պիտի ըլլայ, պատասխանեց Յովսէփ. մեծ հաւատաքննիչէն իմացած եմ, որ ինէ բան չպահեր։

— Ուրեմն, գոչեց Տօլորէզ անձկութեամբ, ի՞նչ ընել պէտք է հիմա հայրս ազատելու համար. Դեռ բան մը չենք ըրած։

— Որովհետեւ ընելիք չկար, պատասխանեց Դոմինիկեանը։

— Հիմա ա՞լ, հարցուց օրիորդը։

— Հիմա, վկայներ գտնելու պիտի աշխատինք. վասնզի ասկէ զատ հնարք չկայ զայն ազատելու։ »

Տօլորէզ պատասխան չտուաւ, բայց վայրկեան մը ինքնիրեն խորհելով որոշում մ՚ընել թուեցաւ. յետոյ Յոհաննէս տ՚Ավիլային դառնալով.

« Հա՛յր իմ, դուք վկայութիւն կ՚ընէք անոր համար, այնպէս չէ՞։

— Անշուշտ, պատասխանեց Յոհաննէս տ՚Ավիլա. դուն մի՛ հոգ ըներ այդ բանին համար, այլ կրցածիդ չափ հանդարտ եղիր. վասնզի խրախուսիչ ալ արիութեան պէտք ունինք. Թող ուրեմն որ բարեկամներդ ազատութեամբ աշխատին, եւ մի՛ տրտմեցներ զանոնք քու վշտակրութեամբդ։ »

Նոյն միջոցին, երբ որ Տօլորէզ իր ուշադրութիւնն Առաքեալին խօսքերուն դարձուցած էր, Յովսէփ պարտէզը մտաւ որպէս թէ ծաղիկներ դիտելու համար, եւ աչք ըրաւ Էսթէվանին, որ ետեւէն գնաց։

Երբոր խօսակցութիւններն չլսուելու չափ հեռացան.

« Տո՛ն Էսթէվան, ըսաւ Յովսէփ, Սէվիլի նախորդ կառավարիչը չպիտի կրնանք երբէք վկայութեամբ ազատել, ուրեմն ուրիշ աւելի զօրաւոր միջոց մը փնտռենք։

— Էսթէվան իր բուն միտքն իրեն լաւ ծանօթ չեղող անձի մը յայտնելը խոհեմութիւն չհամարելով՝ « Ես ուրիշ միջոց չեմ ճանչեր » ըսաւ լրջութեամբ։

— Աստուծոյ արդարութեանը վըկը դնեմ յոյսս » պատասխանեց Էսթէվան։

Յովսէփ ժպտեցաւ եւ երիտասարդին ձեռքը բռնելով սեղմեց։

« Տո՛ն Էսթէվա՛ն, ըսաւ, կը տեսնեմ որ վստահութիւն չունիք վրաս. այդ անվստահութեան արժանի ըլլալիք ի՞նչ ըրած եմ. Օր մը ճամբան ձեր նշանածին պատահեցայ, որ շուարած հաւատաքննիչին պալատը կը դիմէր հօրն ազատութիւնը հայցելու համար. զինքը յայտնի մահուանէ, եւ որ աւելին է՝ թերեւս նախատինքէ ազատեցի. բերի տունս պահեցի պատսպարեցի եւ պաշտպանեցի քրոջ մը պէս. Հիմա կուզեմ իր հայրը ազատել. Ասկէց աւելի ի՞նչ կրնամ ընել ձեր վստահութիւնը գրաւելու համար. Ինչո՞ւ կը կասկածիք ինէ։

— Դոմինիկեան էք, պատասխանեց Էսթէվան անկեղծութեամբ։

— Զգեստը կը կրեմ, պատասխանեց Յովսէփ։

— Կ՚ընդունիմ, ըսաւ Էսթէվան, որ ձեր ամեն բանը վստահութիւն կազդէ. ձեր դէմքն անկեղծութիւն կը շնչէ եւ խօսքերնիդ ալ ճշմարտութեան տիպ մ՚ունին, բայց յանցանքն ի՞մս է՝ եթէ այսօրուան օրս Սպանիոյ մէջ մէկ մարդ մ՚իր ամենասիրելի բարեկամէն անգամ պէտք է կասկածի։

— Յոհաննէս տ՚Ավիլա վստահութիւն ունի վրաս, պատասխանեց Յովսէփ պարզապէս։

— Ես ալ ունիմ, ըսաւ Էսթէվան ձեռքն անոր երկնցնելով։

— Ուրեմն ցոյց տուէք ինծի ձեր վստահութիւնը, Տո՛ն Էսթէվան. անկեղծութեամբ պատասխան տուէք ինծի. եթէ Սէվիլի կառավարիչը չկրնանք վը-

ՏԵՂԱԿԱՆ

ՆՈՐԻՆ ԲԱՐՁՐՈՒԹԻՒՆ ԽՏԻՎԸ

Ն. Բ. Խտիվը Ժընէվ գտնուած ատեն, ամեն օր քաղաքին շրջակաները պտոյտներ կատարած է։

Ն. Բարձրութեան ընկերացած է միշտ՝ գահաժառանգ Բրէնս Ապտէլ Մօնէյմ, հակառակ որ առողջական տեսակէտով սակաւ ինչ անհանգիստ է եղեր։

Ն. Բարձրութիւնը Ժընէվի մէջ ընդունած է Եգիպտոսի ուսանողներու այցելութիւնը, որոնց մէջ իր մասնաւոր տեղը գրաւած է Վագըֆներու Ընդհ. Տնօրէն Ահմէտ Շէֆիգ փաշայի որդին, Ազիզ էֆէնտի Շէֆիգ։

= Ն. Բարձրութիւն Խտիվին Մահրուսա զբօսանաւը որ Պոլիս կ'սպասէր, առաջիկայ չորեքշաբթի Թրիէսթէ պիտի մեկնի Ն. Բարձրութիւնը Աղեքսանդրիա վերադարձնելու համար։

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ժընէվի եգիպտացի ուսանողներու Ընկերութեան Նախագահը, օգտուելով Ն. Բարձրութիւն Խտիվին Ժընէվ այցելութենէն, նամակաւ մը՝ կոչում ընելով Ն. Բարձրութեան հռչակեալ հայրենասիրութեանը, Սահմանադրութեան Եգիպտոսի մէջ վերահաստատումը խնդրած է։

ԲՐԷՆՍ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ԱԼԻ ՓԱՇԱ

Ն. Բ. Խտիվին եղբայրը, Բրէնս Մուհամմէտ Ալի փաշա, որ Ամերիկայի այլ եւ այլ քաղաքներուն մէջ պտոյտ մը կատարելու համար մեկնեցաւ այս տարի, կը շարունակէ իր շրջանը Միացեալ Նահանգաց զանազան քաղաքներուն մէջ։

Տեղւոյն Սիւրիացի գաղթականները խանդավառ ընդունելութիւն եւ ջերմ համակրանաց արտայայտութիւններ կ'ընեն, որոնց համար Ն. Բ. Խտիվը մեծ գոհունակութիւն զգացած է։

ԸՆԴՀ. ԴԱՏԱԽԱԶԸ

Ընդհ. դատախազ Ապտ-էլ-Խալէք փաշա Սարվաթ, որ ծանօթ դաւադրութեան հետքերը քննելու պաշտօն ունէր իր տեղեկագրէն երկու օրինակ Վսեմ Նախարարապետին մատուցած է, որպէսզի մին Ն. Վսեմութիւնը Բ. Խտիվին պիտի ներկայացնէ։

ՀՐԱԻԷՐ ՄԸ

Թուրքիոյ մեծ Նոր եպարքոսը, Ղազի Մուխթար փաշա հեռագիր մը ուղղելով Ն. Վ. Ժօզէֆ Սապա փաշային, Նոր-ակազմ Նախարարութեան մէջ պաշտօն առաջարկած է Նամ կատանց եւ Հեռագրական Նախարարութիւնը։

Սապա փաշա՝ որ այժմ Եւրոպա կը գտնուի, ստացած է հեռագիրը իր որդւոյն Ժորժ պէյի միջոցաւ բայց չի յուսացուիր որ ընդունի իրեն առաջարկուած պաշտօնը։

Մեծ Եպարքոսին այս դիմումէն կարելի է հետեւցնել, թէ՝ Թուրքիոյ մէջ ի՛նչ մեծ սով կը տիրէ վարչական կարողութեամբ օժտուած անձնաւորութեանց։

ՆՈՐ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ

Գահիրէի Կառավարչատունը իր 1913ի պիւտճէին մէջ 400 նոր ոստիկաններու յաւելումին ծախքերը աւելցուցած է, պատճառաբանելով որ՝ 15 տարիներէ ի վեր ոստիկաններուն թիւին վրայ յաւելում եղած չէ, մինչդեռ Գահիրէն՝ այս ժամանակամիջոցին մէջ շատ աւելի ընդարձակուած եւ միւս կողմէ բնակչութիւնն ալ կրկնապատկուած է։

Կառավարչատան սոյն առաջարկը Ընդհ. Ժողովոյ ներկայացուելով, մեծամասնութեան ձայնով ընդունուած է։

ՀԱՐՎԷՅ ՓԱՇԱ

Գահիրէի ոստիկանութեան հրամանատար Ն. Վ. Հարվէյ փաշա անցեալ օր Աղեքսանդրիա մեկնեցաւ Անգլ. կառավարութեան դիւանագիտական գործակատար Մր. Շէթհամի եւ Նախարարներուն հետ տեսակցելու, նոր բացատրութիւններ տալու համար ծանօթ դաւադրութեան ինչ ինչ կէտերուն վրայ։ Հարվէյ փաշա նոյն օրը իսկ Գահիրէ վերադարձաւ։

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տեղական թերթերը հաւաստի աղբիւրներէ քաղելով կը ծանուցանեն թէ Ն. Վ. Նախարարապետ Մուհամմէտ փաշա Սայիտ դէպի Լոնտոն այցելութիւնը, կապակցութիւն ունի միջազգային յարաբերութեանց մէջ կարեւոր բարեփոխումներու հետ, որք տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ ձմրան եղանակին, կամ թերեւս անկէ ալ առաջ։ Ինչպէս կերեւի, կ'ըսեն թերթերը ոմանք, Լորտ Քիչնէր ամենակտրուկ միջոցը գըտած է իր նախորդներուն չի յաջողած մէկ խնդիրը վերջնական կարգադրութեան մը յանգեցնելու համար։

ՆՈՐ ԲԱՆՏԵՐ

Եգիպտական Կառավարութիւնը որոշած է Պէնհայի եւ Ֆէյումի մէջ ալ նոր բանտեր կառուցանել։ Պէնհայի բանտին շինութիւնը արդէն սկսած է, իսկ Ֆէյումինը՝ առաջիկայ տարի պիտի սկսի։ Բոլոր բանտարկեալներուն հացը հայթայթելու համար բանտի վարչութիւնը որոշած է որ ամէն հաստատութեան մէջ հացթուխի թոնիրներ հաստատուին եւ հացը պատրաստուի բանտարկելոց միջոցաւ։

ԴԷՊԻ ՊՈԼԻՍ

Սիրէնայիքի (Տրիպոլիս) Թուրք զօրաց հրամանատար Էտհէմ Փաշա, որ պատերազմին մէջ վիրաւորուելով՝ դարմանուելու համար Եգիպտոս եկած էր, դէպի Պոլիս պիտի ճամբորդէ։

Զօր. Էտհէմ բաշա զգուշութիւններ ձեռք առած է բաց ծովին վրայ Իտալացիներուն ձեռքը չ'իյնալու համար։

ԱՐԴ ԱՐՁԱԿԵԱ՛...

Ազգայնականներու ընդհանուր ժողովին մէջ, Մուհամմէտ Ֆէրիտի արտասանած մէկ ճառը Լէվաի եւ Ալալմի մէջ հրատարակուած ըլլալուն համար, ոճրագատ ատեանը 3 ամիս բանտարկութեան դատապարտած էր յիշեալ թերթերու պատասխանատու տնօրէնները։

Անցեալ օր՝ Լէվայի տնօրէն Ալի Պէյ Ֆէհմի Քամէլ եւ Ալալմի Վարիչ Իսմայիլ էֆէնտի Հաֆըզ իրենց բանտարկութիւնը լրացուցած ըլլալով, ազատ օդ շնչելու համար ազատ արձակուեցան։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Գահիրէ. Տ. Ա. Գարակիւլեան.— Թերթիս մէջ ասկէ յառաջ եղած յայտարարութեան ի պատասխան, 425 թիւ «Արշալոյս»ը ձեր պահած թերթերուն մէջ գտած ըլլալնիդ շնորհաւորելի է։

Հաճեցէք զայն մեզի զրկել, որուն փոխան, ըստ մեր խոստման՝ պատրաստ ենք փոխարինելու զայն մէկ տարեկան «Արշալոյս»ով, եւ ներկայս իբր մէկ տարեկան բաժնեգնի ստացական, ի հարկին կրնաք ներկայացնել առ որ անկ է։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Մանչըսթըր. Թուրք թերթէ մը առնելով կը ծանուցանէ թէ՝ Նախարարաց Խորհուրդէն անկախ, խորհրդակցական բարձր Ծանձնաժողով մը պիտի կազմուի Ծերակուտականներէ բարձրաստիճան Սպաներէ եւ Նախարարներէ, որոնք պաշտօն պիտի ունենան մանրակրկիտ ուսումնասիրելու երկրին կացութիւնը եւ ի հարկին աջակցելու Դահլիճին, արդի կնճռոտ կացութեան պարտադրած միջոցներուն տնօրինութեանը համար։

Այս քանի մը տողերը հասկցնել կուզեն թէ՝ Թուրքիա դեռ նոր սթափած է խոր քնոյ մէջ խորթայէ...։

ՇԷՆ ԱՆԿԼԷ...

Լոնտոնի Իտալական Դեսպանը Անգլ. Կառավարութեան զգացուցած է թէ՝ Արտաքին Գործոց Նախարարը (Իտալիոյ) պիտի հարկադրուի մօտերս ընդարձակել նաւային գործողութիւնը Եգէականի ծովուն մէջ եւ Իզմիրը ռմբակոծել։

Անգլ. Կառավարութիւնը հակառակեր է այս ծրագրին, մանաւանդ Իզմիրի ռմբակոծման, եւ Մալթայի նաւաբաժնին հրաման տուեր է պատրաստ կենալու՝ Իզմիրի ջուրերը երթալու համար։

ԽԱԹԹԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ
ՆՈՐ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆԸ
ԱՌԹԻՒ

«Մեծաշուք Վէզիրս,

«Կազի Ահմէտ Մուխթար փաշա

«Սայիտ փաշայի հրաժարման հետեւանքով վարչապետութեան պաշտօնը Ձեր կարողութեան եւ բաւարարութեան վստահելով Շէյխ-իւլ-իսլամութիւնն ալ յանձնուեցաւ Ճէմալէտտին էֆ.ի։ Սահմանադրութեան 27րդ. յօդուածին համաձայն կը հրամայեմ Նախարարական նոր մարմին կազմել եւ ներկայացնել։ Կարգ մը տեղերու, մասնաւորապէս Ալպանիոյ մէջ, դժգոհութեան, դժուարութեանց ծագման եւ զանգուածներու պատճառ եղող գործողութիւնները անմիջապէս քննել եւ օրէնքի ու արդարութեան հակառակ վիճակները ջնջելը, հանրային կարծիքը ապահովելու ծառայող օրինական միջոցներու գործադրութիւնը եւ մեր երկրին փրկութիւնն ու բարոյական եւ նիւթական յառաջդիմութիւնը սահմանադրական օրինաց եւ սահմանադրական պահանջներու գերազանցապէս յարգուելէն կախում ունի։ Հետեւաբար այս մասին ալ Նախարարական նոր մարմնին հայրենասիրական ջանքերուն կ'սպասեմ, Բարձրեալն Աստուած յաջողութեան արժանացնէ. ամէն։»

ՄԷՀՄԷՏ ՐԷՇԱՏ

7 Շապան 330
9 Թէմուզ 328

Հակառակ որ Ն. Վեհափառութեան զգացումները աղէկ յայտնուած են դէպի ժողովրդասիրութիւն եւ դէպի սահմանադրութեան պահպանումը, ինչպէս կերեւայ Խաթթը Հիւմաիւնի պարունակութենէն եւ հակառակ այն լուատեսութիւններուն որ նոր դահլիճին նըկատմամբ ցոյց տալ կուզէին թերթերու եւ նոյն իսկ հեռագրութեանց միջոցաւ Թուրքիոյ մէջ ներքին կռիւը՝ որ առաւել քան երբէք աղէտալի պիտի ըլլայ անխուսափելի կերեւայ։ Ցետագայ հեռագիրը՝ մեր հեռատեսութիւնները ցաւալի իրականութեան փոխելու բնոյթը ունին։

Հեռագիրը։— «Էտիրնէէն զօրքեր եւ սպաներ եկան Պոլիս, Իթթիհատին դիրքը զօրացնելու համար։ Վարձկան մարդոց շատ մը զէնքեր կը բաժնուին։ Ծանր միջադէպեր մօտալուտ են։»

Բառ մը իսկ աւելցնելու հարկ չի մնար մօտալուտ մթամոլոր ապագան գուշակելու համար...

Նոր ձեռք առնուած միջոցները արիւնարբու Համիտին չարաշուք թըռուականները կը յիշեցնեն...։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Կըսուի թէ՝ Եգիպտոսի Առաջնորդը Տէր Մկրտիչ Աղաւնունի Ս. Աղեքսանդրիայէն Պոլիս մեկնած է օդափոխութեան համար իր հայրենիքը գնալու դիտաւորութեամբ։

Ողջամբ վերադարձ մը մաղթենք Ն. Գերապատուութեան։

ՏԽՐՈՒՆԻ

Ամսոյս 27ի Շաբաթ, օրը տեղւոյս Իտալական հիւանդանոցին մէջ, կարճատեւ հիւանդութենէ մը յետոյ՝ իր մահկանացուն կնքեց Տիկին Ասանէթ Ա. Պէրպէրեան. 24 ամեայ ծաղիկ հասակին մէջ։

Ցուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի ունեցաւ կիրակի կէս օրէն յետոյ քաղաքիս Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ, ուրկէ հանգուցելոյն դագաղը փոխադրուեցաւ Մարմնոյի ազգային գերեզմանատունը։

Թերթիս Խմբագրութիւնը խորապէս զգածուած այս վաղաժամ մահուան առջեւ, իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ եւ երկնային մխիթարութիւն կը հայցէ Պէրպէրեան եւ Մըսըրեան ընտանիքներուն եւ անոնց բոլոր պարագայից, իրենց այս դառն եւ անդարմանելի կորուստին համար։

ԱՂՔԱՏԻ ՀԱՄԱՐ

Բարեսէր ազգային մը Խմբագրութեանս տրամադրած է 10 դահեկան ողջի գումար մը.— Միացորդը աղքատներու յատկացուած եւ բաշխուած 60 ղրշ. մը.— որպէսզի զաւակաց տէր կարօտի մը յանձնուի։

Ստանալու համար դիմել «Արշալոյս»ի Տպարանը։

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

24 — 31 ՅՈՒԼԻՍ 1912

ԱԼՊԱՆԻԱ

ՍԱԼՈՆԻԿ.— Յուլիս 21ին կատաղի ճակատամարտ մը տեղի ունեցաւ Իշերնայօվայի մօտերը, որ վերջացաւ Թուրք զօրաց ետ մղումովը։ 15,000 ապստամբներ Բրիշթինայի մէջ հաւաքուած են։ Օֆիսայի կացութիւնը կեցզենէ կը վտանգաւորուի։

Որոշուած է Կ. Պոլսոյ մէջ պաշտպանելի վիճակը եւ պատերազմական ատեանը վերցնել եւ ընդհանուր Ալպանիա երկու խաղաղութիւնը վերահաստատելու պաշտօն ունեցող պատգամաւորութիւն մը։

ՊՈԼԻՍ.— Ալպանիոյ մէջ վըրդովումը կը շարունակուի, լուր կը շրջի թէ՝ կիրակի օրուան ընդհարումին մէջ Թուրք զօրքերը 300 մեռեալ ունեցած են։

= Կառավարութիւնը հրահանգ ղրկեց իշխանութեանց, դադրեցընել Ալպանիոյ կռիւը եւ կարելին ի գործ դնել Ալպանացիները հանդարտեցնելու, եւ զօրախումբերը զինուոր բաղաքներուն մէջ կեդրոնացնելու համար։

ԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ.— Ալպանացի ապստամբները զինուորական զօրամասի մը օժանդակութեամբ Բրիշթինան գրաւեցին եւ կ'սպառնան աւելի յառաջ խաղալու։

= Պալքանեան համաձայնութեան մը խնդիրը պիտի ուսումնասիրուի եւ Յունա-Թուրք յարաբերութիւնները աւելի պիտի սերտանան։

ՍԱԼՈՆԻԿ.— Միթրօվիչի մէջ երեք ռումբեր պայթեցան եւ երկաթուղւոյն կամուրջը քանդուեցաւ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՏԱԳՆԱՊԸ

Կ.—ՊՈԼԻՍ Նոր դահլիճը հաստատող Ֆէրմանը կարդացուեցաւ։ Ամբոխը ջերմօրէն ծափահարեց ընթերցումը։

= Խորհրդարանը մերժեց լսել Սայիտ փաշայի բացատրութիւնները։

= Ֆէրիտ փաշա առողջական պատճառներով մերժեց ընդունիլ Ներքին Գործոց Նախարարութիւնը։

= Գումարտակ մը մէջ՝ Սպաները որոշեցին քաղաքականութեան չ'զբաղիլ եւ ընդունիլ Ալպանիոյ խաղաղարար պատգամաւորութիւնը։

= Զինուորական Միութիւնը Խորհրդարանին վերջնագիր մը ուղղեց 48 ժամէն անոր լուծումը պահանջելով։ Վերջնագրին յաջորդող նիստը շատ աղմկալից եղաւ։ Երեսփոխանները նախապատիւ տեղացին Զինուորական Միութեան հացէին, յետոյ երդուըցան նախանձախնդիր համարիլ մահը՝ քան թէ տեղի տալ (տեղը տալ)։

= Պատերազմական նախարար Նազըմ փաշա յայտարարեց որ Զին. Միութեան վերջնագիրը ստորագրողները հետապնդուելով պիտի պատժուին։ Սայիտ փաշա պատասխանեց թէ՝ Խորհրդարանը ձեռք առնուած այս միջոցներէն զոհ պիտի մնայ։

= Խորհրդարանը չ'պիտի լուծուի։

= Զինուորական Միութեան կողմէ տրուած վերջնագրին պայմանաժամը լրանալով, Խորհրդարանը փակուեցաւ։ Կը հաստատեն թէ՝ Խորհրդարանը չ'պիտի լուծուի՝ բայց իր աշխատութիւնները պիտի կախակայէ։

ԱՀՄԷՏ ՐԻԶԱ ՊԷՅ

ՀՌՈՎՄ.— Օսմ. խորհրդարանի նախկին Նախագահ Ահմէտ Րիզա Պէյի մասին քննութիւն բացուեցաւ։

Րիզա Պէյ մէկ միլիոն ֆրանքի իրեն զողցած ըլլալու ամբաստանութեան ներքեւ է։

ՖԷՐԻՏ ՓԱՇԱ

ՊՈԼԻՍ.— Ֆէրիտ փաշա - նոր Ներքին Գործոց նախարարը-վերջնականապէս մերժեց մասնակցիլ Դահլիճին։

ՍԵՐԱՍ ԳԼԻԽԸ

ՊՈԼԻՍ.— Ժէօն Թուրքերու Պէյլերպէյի մէջ (Վոսփոր) հաստատած Գլուբը զոհ գացած է հրդեհի մը։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ.— Դահլիճը որոշեց օրինական միջոցներով խորհրդարանին լուծումը ապահովել։

= Զիա փաշա Ներքին Գործոց նախարարութիւնը ընդունեց։

= Տրիպոլսոյ հին վալի Մարաշալիս Իպրահիմ փաշա, խաղաղարար Ցանձնաժողովին նախագահը՝ Ալպանիա մեկնեցաւ։

= Պուլկարիոյ սահմանագլխուն վրայ յառաջապահներու մէջ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ։ Երեք Թուրքեր սպաննուեցան։

ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՊՈԼԻՍ.— Հիլմի Փաշա եւ Նորատունկեան նախարարները ի պաշտօնէ զեկուցած են թէ՝ խաղաղութիւնը հաստատուելու պայմանաւ, Տրիպոլիսը երբէք չ'պիտի յանձնուի։

ԵԳԷԱԿԱՆ ԿՂԶԻՆԵՐԸ

ԼՈՆՏՐԱ.— Թայմզ Աթէնքէն կը տեղեկանայ թէ՝ Զօրավար Ամէլլիօ, որ Դալիմնոսը այցելելու գացած է, յայտարարած է անտեսուութեան մը մէջ թէ՝ Եգէական կղզիները այլ եւս Թուրքիոյ չ'պիտի վերադարձուին։

ԽԱՍԿԱՑԵԼԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Կ. ՊՈԼԻՍ.— պատերազմական նախարարութիւնը կ'ըսէ թէ՝ ամսոյս 20ին ի Միգիւրաթա տեղի ունեցած պատերազմին մէջ, կուրծք կուրծքի պատերազմէ մը վերջ, Իտալացիները պարտաւորուած են ետ քաշուիլ մեծ կորուստներով։ Թուրքօ-Արաբները կարեւոր քանակութեամբ աւարներու՝ ինչպէս նաեւ ընդանօթի մը տիրացած են։ Իրենց կորուստն է 15 մեռեալ եւ 30 ի չափ վիրաւոր։

ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄ

ՀՌՈՎՄ.— Իտալական երկու զրահաւորներ Հոտէյտայի հիւսիսակողմը եղող Թուրք ամրութիւնները եւ բանակատեղին ռմբակոծեցին, քաղաքին առանց վնասելու։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ.— Թագաւորը Պուքինկամի պալատին մէջ ունկնդրութիւն շնորհելով Եգիպտոսի Նախարարապետ Մուհամմէտ փաշա Սայիտին, Ս. Միշէլ պատուանշանին Մեծ Խաչը շնորհեց անոր։

ԼՈՒՐՈՒՄ

ՀՌՈՎՄ.— Պոլիսէն «Թան»ին կը հեռագրեն թէ՝ Օսմանեան Խորհրդարանին լուծումը մօտալուտ է։

ՄԱՀ

ԹՕՔԻՕ.— Ճափոնի Միքատօ կայսրը մեռաւ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ստացանք Տիկին Արշակուհի Թէոդիկի «ԱՄԻՍ ՄԸ Ի ԿԻԼԻԿԻԱ» տիտղոսով հրատարակութիւնը, 37 պատկերներով։

Տիկին Արշակուհիի այս գիրքը՝ բացի գրական մեծ արժանիքէ, որ պատմականը հրապուրիչ ընծայած է կարդացածներին հասկցողներու համար, իր յատուկ տեղը կը գրաւէ հայ տառապանքը ապագայ սերունդին փոխանցելու պաշտօն ունեցող հրատարակութիւններուն մէջ։

Տիկին Թէոդիկ ողբացած է հայ վիշտը՝ խանդակաթ մօր մը պէս, պատմած է դէպքերը՝ անմիջական [illegible] տեսակէտով մը [illegible] [illegible] կը [illegible]։

Ներկայ թիւով նման մը [illegible] տանք [illegible] գիրքին [illegible] մասերէ կը [illegible]։ Գին 7 ու կէս ղրշ. ոսկի։

ԾԱՆՕԹ.— Նիւթոյ Գործակալութեան [illegible]։

ՏՊԱՐԱՆ «ԱՐՇԱԼՈՅՍ»Ի

Imp. J. Politis

ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ

ԾԱԽՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Վերջալոյսի Զայներ (Խրիմեան Հայրիկ)	Գին Ղ. Ո.	10
Ցաւերգ Հայրենեաց (ՀԱՅՈՐԴԻ-Տէր Ղեւոնդ Եպիսկ. Չիչմանեան)	«	10
Իմ Ախտրի Կեանքը (Տ. Ղեւոնդ Եպիսկ. Չիչմանեան)	6 Պրակը	5
Սասուն եւ Զէյթուն (Սիմոն Զէքիեան)	«	10
Յիշատակարան Նուպար Փաշայի (Եղիշէ Թոռոսեան)	«	20
Chants Populaires Arméniens (Եւրոպ. ձայնագրութեամբ Լ. Եղիազարեան)		24
Ներշնչումներ (Պերճ Մ. Տավլասեան)	»	5
Կող Մեզ Ա. Բ. Շաղոյեան)	»	5
Մարդկային Կենաց Վարագոյրը (Բացաւ Հայկունի)	»	5
Տառապանքի Աշխարհին (Վ. Բռուսեան)	«	4
Սուրբան Համիտ ինչպէս մեռաւ (ԱՐԱՄ Ա. Պալեան)	«	4
Կալուածոց Դիւան եւ Քաղաք. Ժողով (Մ. Անդրանիկեան)	«	2
Ազատութեան Շաւիղը (Ազատորդի)	«	4
Առձեռն Ֆրանսահայ բառարան (Մ. Յովհաննէսեան)		12
Թրքունի (Ա. Պալեան)	«	2
Հիւլէ «	«	2
Մարիա «	«	2
Ազգային Սահմանադրութիւն (Հայերէն Թուրքերէն)	«	12

ԹՈՒԸ ՍԻՆՔԵՐ ՄԱՆԻՖԱՔԹՈՒՐԻՆԿ ՔԸ

THE «SINGER» MANIFACTURING Co

ՍԻՆԿԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շարա-էլ-Մըրապէ Տովիզ Պրայնի սեփականութեանը մէջ.

Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՍԻՆԿԸՐներն են եւ առանցմէ մի չեւ ցարդ 22.000,000 ծախուած է։

400 է աւելի վկայական եւ մետայլներով վարձատրուած, Եւրաշխարհեայ մեքենաներ

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստահանդէսին մէջ ստացած է.
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԹՈՒՐՔԻՈՅ — ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԳՂԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ
ԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔԻՆ — ԵՒ ԹԱԳԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ԽՕՅՒՎԱՃԵԱՆ ՅԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ ՍԻՆԿԸՐի ներկայ յանկանշին

Գին ՉԱՓԱՒՈՐ

Ձրի դասեր և նորոգութիւններ, յաճախորդաց տուներուն մէջ.

Վճարմանց դիւրութիւն

Փոխանակութիւն հիներու եւ նորոգութիւն ամեն կարգի Մեքենայից

ԱՇԽԱՐՀԻ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՈՒՆԻ

ԱԶԱՏԱՄԱՐՏ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Բաժնեգին, տարեկան Պոլիս 75 ղրշ. գաւառները 100, ամերիկա 5 տոլար, ուրիշ երկիրներ 30 ֆր.

Rédaction du Journal Arménien
AZATAMART
Péra hamal bachi Constantinople

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Բաժնեգին, Պոլիս 100 եւ գաւառները տարեկան մէկ ոսկի. Ամերիկա 6 տոլար, արտասահման 35 ֆր.

Հասցէ

Rédaction du Journal Arménien
AREVELK
Galata Constantinople

ԲԱԶՄԱՎԷՊ

ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Բաժնեգին 10 ֆր. 4 րուբլի տոլար, 50 ղրշ.

Հասցէ

Rédaction de la Revue
PAZMAVEB
St. Lazar Venis (Italie

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ

ԻԶ րդ. ՏԱՐԻ

1912

Բաժանորդագրութեան գին

Տարեկան 15 Ֆր. = 6 Րուբլի
Իւրաքանչիւր թիւը 1,50 Ֆր. 70 կ

Դիմել՝ Rédaction de la Revue
HANDES AMSORYA
(Autriche) VIENNE

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ

Շարա Քուպպէի սկիզբը Ապտինի Դարագոլին մօտ.

Անոնք որ ճաշակաւոր զգեստ մը ունենալու համար զանազան տեղեր գիմած ու դժգոհ մնացած են, թող ան գամ մը մեր վաճառատունը այցելեն՝ պատրաստ եմ իրենց հետ պայմանաւորուիլ որ՝ եթէ իրենց յանձնարարութիւնը գոհացուցիչ չգտնեն, կանխավճար ամբողջովին ետ պիտի ստանան։

Այս պայմանը՝ ճաշակաւոր հագուելու փափաքողներուն համար, նպաստաւոր առիթ մը պիտի ըլլայ։

Ապառիկ ապսպրանքները նկատողութեան չեն առնուիր, եւ անոնք որ ինծի կը դիմեն, դիւրաւ կրնան ըմբռնել ապառիկին տարբերութիւնները, թէ գործի մաքրութեան եւ թէ գիներու մասին։

185 ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԹԱԴԷՈՍԵԱՆ

Ե. Ա. ԵՐԱՆ

Հրատարակութիւններ

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆ ԳԻՐՔԵՐ ԱՄԷՆՔՆ ԱԼ

Բառարան հայերէնէ-անգլիերէն սան	.	50
Բառարան անգլիերէնէ-հայերէն	»	75
Հայ. անգլ. եւ անգլ. հայ միասին ցալ.		1 -
Պաs. զրուցատրութիւն հայ. անգլ	«	1 50
Գործնական առողջաբանութիւն	«	1 50
Սեռային առողջաբանութիւն	«	1 25
Գործն. եւ սեռ. առողջ. միասին	«	2 -
Ժողովրդային երգարան	«	2 -
Երգարան եւ սեռ. առողջ. միասին	«	3 -
Երգ. եւ գործն. առողջ. միասին	«	3 -

Հասցէ՝ E. A. YERAN
P. O. BOX 84, Sta. A.
Cambridge. Mass.

ՀՈՐԻԶՈՆ

Բաժնեգին՝ տարեկան Պարսկաստան 10 ռուբլի. Թուրքիա 30 ղուրուշ. Ամերիկա 6 դոլար. Եւրոպա 30 Ֆրանք.

Rèdaction du Journal
« Horizon »
Tiflis Caucsse Russie

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ

Ազատական անկախ օրկան պատկերազարդ.

Բաժանորդագրութիւն.
Պոլի և գաւառները 80 Արտասահման 25 ֆրանք.

Հասցէ՝

Rédaction du Journal Arménien
MANZOUMEI EFKIAR
5ṫ Grand Rue de S. Porte 54
Constantinople

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Նպաստ Ազգասիրական Ընկերութեան
Խանիրէ 28 Յուլիս 1912
ԴՐԱՆ ԴԱՖԷ ՇԻՇԱԻ ԱՌՋԵՒ

146ՐԴ ԹԻՐԱԺ

Շահող Թիւեր
ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԳԵՒ

11284	Ղրուշ Ոսկի	4000
7216	»	400
996	»	200

100 Ղ. Ո. շահող թիւեր

19 612 1783 6862 7354 13773

70 Ղ. Ո. շահող թիւեր

2 107 174 635 1081 1446 1704
1972 2347 2556 3351 4323 4356
4449 4521 4888 5061 5251 6117
6249 7288 7743 8297 8674 9946
10005 10750 11009 11084 11272
11767 11774 11890 12672 13253
13260 13471 14905 15225 15377

Ծանօթ.– Կէս տոմսակը առանձին ներկայացուած առեն կը վճարուի։

ՈՍՏԱՆ

ՆՈՒԱՄՍԵԱՅ ՄԵԾ ՊԱՐԲԵՐԱԳԻՐ
Արուեստներու, Դրականութեան եւ Գիտութեանց

Հիմնադիր - Խմբագիրներ
ՄԻՔ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ՏԻԳ. ՉԷՕԿԻՒՐԵԱՆ

Բաժնեգին

Գաւառները 45 ղրշ. Արտասահման 15 ֆր.

Հասցէ՝

Rédaction de la Revue VOSDAN
Bahtché Kapou Yèni Volto Han No 19
Constantinople

ՖԼԷՕՐԻՍԹ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

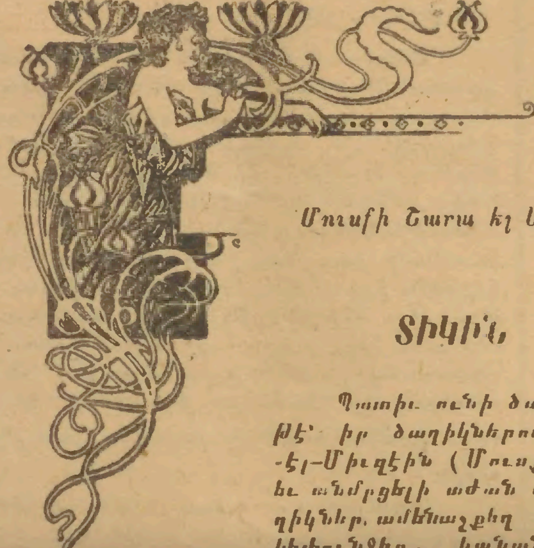

Մեծ վաճառատուն արուեստական ծաղիկներու, ծաղկեպսակներու եւ փունջերու.

Մուսիի Շարա կը Միւզէյին Լատինաց Եկեղեցւոյն փողոցը

ՏԻԿԻՆ ԼՈՒՍԻ Պ. ՉՕԼԱՔՕՖ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հայ հասարակութեան թէ՝ իր ծաղիկներու վաճառատունները փոխադրելով Շարա-էլ-Միւզէին (Մուսիի) Լատինաց Եկեղեցւոյն փողոցը, եւ անմրցելի աժան գիներով կը վաճառէ արուեստական ծաղիկներ, ամենաչքեղ կողովներ, հարսանեկան գեղաչքեն ծաղ, կեփուզներ, կանանց գլխարկներու յատուկ փնջակներ եւ յուղարկաւորութեանց ծաղկեպսակներ։

Թարմ ու բնական ծաղկեփունջեր ալ կը պատրաստուին նոյն վաճառատան մէջ։

Մի՛ դիմէք օտարազգիներու, որովհետեւ Fleuriste Universelle վաճառատունը միակն է որ այդ ամեն մեծ ու պզտիկ վաճառորդներուն կը հայթայթէ արուեստական ամեն տեսակի եւ գոյնի ծաղիկները։

Ասիկայ ամենաստոյգ իրողութիւն մը ըլլալով. դիւրին է հասկնալ որ այս վերջիններու բուն գինէն աւելի չահով մըն է որ պիտի վաճառեն իրենց դիմողներուն, մինչդեռ ուղղակի Fleuriste Universelle վաճառատունը դիմելով տարակոյս չկայ թէ՝ անոնց շահածն ալ ձեր քսակը պիտի մնայ։

« ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ »

Ամսաթերթ

Բաժանորդագրութեան պայմաններ.

Իզմիր եւ Պոլիս	տարեկան	30 ղրշ.
Գաւառներ	»	35 »
Արտասահման	»	10 ֆրք.

Հասցէ՝

Mr. Zareh Kazazian
Smyrne

ՃԵՊԸՆԹԱՑ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

ԳԱՀԻՐԷԷՆ - ԱՂԷՔՍԱՆԴՐԻԱ

Առաւօտ մեկնում	ժամանում
Գահիրէ 7 30 9 30	12
Թանթա 8 50 10 50	1 18 Կ. Ե.
Աղէքս. 10 50 12 45	3 05 »
Կէս օրէ վերջ մեկնում	ժամանում
Գահիրէ 3 4 15	6 35
Թանթա 4 18 5 40	7 55
Աղէքս. 6 7 40	9 55

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐԻԱԷՆ - ԳԱՀԻՐԷ

Առաւօտ մեկնում	ժամանում
Աղէքս. 7 9	12
Թանթա 9 2 10 57	1 51 Կ. Ե.
Գահիրէ 10 20 12 15	3 05 »
Կէս օրէ վերջ մեկնում	ժամանում
Աղէքս. 3 4	6
Թանթա 4 46 6 7	7 57
Գահիրէ 6 6 25	9 15

ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶ

Հայոց միակ թերթը որ կը խօսի մարմնակրթութեան առողջապահութեան և բնական բժշկութեան վրայ։ Ո և է մէկը տրուած հրահանգներուն հետեւելով պիտի կարողանայ շատ քիչ ատենուան մէջ առողջանալ, ուժովնալ ու կեանքի մէջ յաջողիլ. անհրաժեշտ է բոլոր ընտանիքներուն դպրոցներուն և անհատներուն.

Բաժանորդագրութիւն տարեկան 25 ղրշ., վեցամսեայ՝ 15, Արտասահման, տարեկան՝ 8 ֆրանք. Ձրի նմոյշներ.

Եէնի Վօլթօ խան, թիւ 19, Պահճէ Գաբու, Կ. Պոլիս.

ԵՓՐԱՏ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ստացանք Ամերիկացի հռչակաւոր գաղտնի ոստիկան՝ ՆԻՔ ՔԱՐԹԸՐԻ եւ ՆԱԹ ՓԻՆՔԷՐԹՕՆԻ նշանաւոր գործերուն Ա. եւ Բ. (միացած) հատորները, Եր. Օտեանի թարգմանութեամբ։ Հրատարակութիւն Եփրատ Գործակալութեան. Կ. Պոլիս Պապ Ալի Ճատտէսի. Թիւ 72. Ստեփան Քիւրքճեան։ Գին 2. Ղր. Յաջորդաբար պիտի հրատարակուին միւս հատորներն ալ։

ՇԱՆԹ

Կիսամսեայ Հանդէս Գրական եւ Գեղարուեստական

Բաժանորդագրութիւն՝ Արտասահման 10 Ֆրանք

Հասցէ՝

Mr. Le Rédacteur en Chef
Merougan Barsamian
Imprimerie Chanth
Galata) Constantinople

ԿՈՉ ԵՐԱԺՇՏԱՍԷՐ ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Ձեռնարկած ըլլալով Ձայնագրուած երգարանի մը հրատարակութեան, եւ նկատելով նիւթական միջոցներու անբաւականութիւնը, այսօր հրապարակ կը հանեմ անոր առաջին երկու երգերը, յուսալով որ երաժշտասէր հայ հասարակութիւնը պիտի խրախուսէ զիս այս դժուար եւ բազմածախս գործին մէջ։

Նպատակս է հաւաքել, դաշնաւորել եւ հրատարակել այն բոլոր ազգային ժողովրդական, յեղափոխական եւ այլն երգերը. որոնք բերնէ բերան երգուելով դասապարտուած են այլափոխումի եւ հուսկ յետոյ մոռացումի։

Յաջորդաբար, պրակ առ պրակ, հրապարակ պիտի ելլեն նաեւ դաշնակի համար պատրաստուած՝ բազմաձայնի փոխադրուած երգեր։

Ուստի կոչ կ'ընեմ յարգոյ հասարակութեան որ քաջալերելով այս համեստ ձեռնարկութիւնը ապահովէ որպէս միայն կախումն ունի գործին յաջողութիւնը։

Լեւոն Մ. Համբարձումեան

Յ. - Դ. Դանիէլի մէջ կը ծախուի Խան Խալիլ Պ. Կոստան Ալէքսանեանի քով, հատը 1 Ղ. Ո.

ՇԱՐԱ ՄՈՒՀԱՄՄԷՏ ԱԼԻ՝ ՊԱՇԱ-ԷԼ-ԽԱԼԻ

ՏՊԱՐԱՆ „ԱՐՇԱԼՈՅՍ"

ԿՈՒՎԷՌՆՕՐԱՅԻՆ ԴԻՄԱՑԸ.

Դիրքերու, Թերթերու, Հանդէսներու, Ծրագիրներու, Նամակագլուխներու, Անվիզիտներու, Վաճառականական տետրերու, Այցեքարտերու, Մահազդներու, եւ Հայերէն, Անգլիերէն Ֆրանսերէն, Իտալերէն, Յունարէն, Արաբերէն լեզուներով տպագրական յանձնարարութիւններու համար պէտք է դիմել ԱՐՇԱԼՈՅՍ Տպարանը՝ խնամեալ եւ ճաշակաւոր տպագրութիւն ունենալու համար.

Զինկօներու տպագրութիւնը ամենամեծ խնամով կը կատարուի եւ մեծաւոր ածիշներու յանձնարարութիւն ալ կընդունուի, ըլլա՛յ բանտրական ըլլայ վաճառականական.

Եղած յանձնարարութեանց գումարին կէսը կանխիկ չի վճարուածները նկատողութեան չեն առնուիր.